

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani
Judecător: A. Negru
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: V. Clima, E. Palanciuc, V. Buhnaci

Dosarul nr. 2ra-1182/18

Î N C H E I E R E

27 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului
Judecătorii

Ion Druță
Luiza Gafton, Victor Burduh

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursurilor declarate de Hacina Eleonora și Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Hacina Eleonora împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2018, prin care s-a admis cererea de apel depusă de Hacina Eleonora, s-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 20 septembrie 2017 și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a admis parțial acțiunea înaintată de către Hacina Eleonora,

c o n s t a t ă :

La 02 martie 2017, reclamanta Hacina Eleonora s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că serele pentru creșterea legumelor i-au fost distruse, în mod ilegal, iar prin hotărârea Judecătoriei Orhei din 31 martie 2008, s-a dispus încasarea din contul lui Serbinov Vasile a prejudiciului material și moral în cuantum de 38336 lei. Prezenta hotărâre nu s-a executat, fapt despre care s-a anunțat Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești, fiind primite doar promisiuni că se va executa.

A relatat reclamanta că la insistența sa de a se îndeplini cererea din 15 ianuarie 2009 de luare a bunurilor materiale sechestrate în contul datoriei, statul Republica Moldova i-a permis lui Serbinov Vasile să vândă, să împartă bunurile materiale sechestrate și să scrie cerere la Curtea de Apel Chișinău peste un termen de 11 luni de la pronunțarea hotărârii definitive și irevocabile

din 31 martie 2008, aceasta fiind examinată la 08 aprilie 2009 și prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 mai 2009 nu s-a dat curs acestei cereri, iar Curtea Supremă de Justiție, prin decizia din 02 septembrie 2009 a primit cererea lui Serbinov Vasile, a pus-o în termen fără nici o probă ce ar explica întârzierea de 11 luni de la pronunțarea hotărârii irevocabile din 31 martie 2008. Astfel, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2010 s-a respins definitiv cererea lui Serbinov Vasile și a fost menținută hotărârea Judecătorei Orhei din 31 martie 2008.

A mai relatat că, la 03 noiembrie 2010, Curtea Supremă de Justiție peste un termen de 8 luni de la pronunțarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2010 și-a permis să primească recursul repetat al lui Serbinov Vasile, ignorând decizia Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2010.

La 03 februarie 2011, Curtea de Apel Chișinău a modificat hotărârile judecătorești irevocabile a două instanțe de judecată și a aprobat numai prejudiciul material greșit calculat de Judecătoria Orhei în sumă de 9279 lei, încălcându-se și art. 1398 alin.(1) Cod civil, iar peste un termen de 10 luni Curtea Supremă de Justiție, la 01 decembrie 2011, a susținut decizia Curții de Apel Chișinău din 03 februarie 2011, ignorând existența deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2010.

În continuare a notat că Judecătoria Orhei, la 03 februarie 2012, în urma examinării cererii neexistente a întocmit un alt titlu executoriu, deși hotărârea judecătorească la dosar lipsește, iar în baza acestui document executoriu modificat în folosul infractorului, peste mai mult de 6 luni, Judecătoria Orhei, la 24 august 2012, la cerința executorului, în mod secret, a anulat hotărârea irevocabilă a Judecătorei Orhei din 31 martie 2008, încălcând prevederile art. 249 alin. (1) și art. 254 alin. (3) CPC și art. 6 al CEDO.

A invocat că Curtea de Apel Chișinău, la 17 noiembrie 2015, a anulat încheierea Judecătorei Orhei din 28 iunie 2015, a întors dosarul la o nouă examinare pentru a se emite o decizie definitivă cu o executare imediată, iar prin încheierea Judecătorei Orhei din 11 februarie 2016 a fost strămutată cauza la judecare la Curtea Supremă de Justiție care, la 30 martie 2016, a respins revizuirea deciziei din 01 decembrie 2011, pe care nimeni nu a cerut-o și Judecătoria Orhei a trimis dosarul în arhivă.

A susținut că hotărârea Judecătorei Orhei din 31 martie 2008 a devenit, conform art. 254 alin.(2) CPC, definitivă și irevocabilă după expirarea termenului de atac de 20 zile și nu de 11 luni, iar conform art. 254 alin.(3) CPC hotărârile judecătorești irevocabile nu pot fi contestate în alt proces odată ce faptele și raporturile juridice sunt stabilite în hotărârea judecătorească irevocabilă și nu pot fi modificate, nici anulate. Astfel, hotărârea numită, conform art. 63 Cod de executare, trebuia executată în curs de 3 luni - 90 zile, însă nu s-a executat nici în curs de 9 ani, încălcându-se art. 120 al Constituției R. Moldova și dreptul său la executarea hotărârilor judecătorești în termen rezonabil, deoarece în cursul examinării cazului timp

de 9 ani s-au folosit termenele de 4, 5, 6, 7, 8, 10 luni, încălcându-se Legea, iar Curtea Supremă de Justiție la 02 septembrie 2009 a pus cererea acestuia ca fiind înaintată în termen, fără careva probe de întârziere a 11 luni, încălcându-se art. 116 CPC, deoarece la 03 noiembrie 2010, peste 8 luni de la pronunțarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2010, a primit recursul repetat al debitorului, deși termenul de decădere este de 2 luni conform art. 434 CPC, ce nu poate fi restabilit, încălcându-se și art. 254 alin.(1) CPC.

Consideră ca fiind nelegitime toate hotărârile judecătorești emise după termenul de 11 luni, ce au adus-o într-o stare critică, timp de 9 ani a suportat foame, frig, diferite stresuri, lipsă de medicamente, fiindu-i încălcate drepturile garantate de art. art. 26, 30, 43, 46, 47, 120 ale Constituției R. Moldova, art. art. 6, 8, 10, 13, 17 ale CEDO, astfel încât statul este dator să-i recupereze pierderile serelor distruse, ce a fost silită să le piardă din cauza încălcărilor de Legi în curs de 9 ani.

În temeiul celor descrise, reclamanta a solicitat restituirea costului roadei pierdute din cauza acțiunilor nelegitime ale Ministerului Justiției al Republicii Moldova și anume costul roadei pierdute în anotimpul de primăvară a legumelor, ceapă verde de pe o suprafață de 323 m.p. și ridichii de lună de pe o suprafață de 323 m.p. în lunile martie și aprilie pe anii 2008-2017, 2008-138890 lei, 2009-154040 lei, 2010-163630 lei, 2011-184110 lei, 2012-190570 lei, 2013-551393 lei, 2014-482665 lei, 2015-248400 lei, 2016-208025 lei (suma totală a venitului de primăvară pierdut – 2321723 lei), costul roadei pierdute de sezon în lunile iunie-octombrie pe anii 2008-2017, 2008-148412 lei, 2009-121781 lei, 2010-158383 lei, 2011-153995 lei, 2012-180271 lei, 2013-295707 lei, 2014-278201 lei, 2015-198508 lei, 2016-165984 lei, (suma pierderilor de sezon 1701242 lei) și repararea prejudiciului moral a câte 75000 lei pentru fiecare an, iar în total suma de 750000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 20 septembrie 2017, cererea de chemare în judecată depusă de Hacina Eleonora împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la restituirea costului roadei pierdute de sezon și repararea prejudiciului moral s-a respins ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2018, s-a admis cererea de apel depusă de Hacina Eleonora, s-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 20 septembrie 2017 și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a admis parțial acțiunea înaintată de către Hacina Eleonora, s-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul Eleonorei Hacina, pentru încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, prejudiciul moral în sumă de 15000 lei, în rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu decizia menționată, la 03 mai 2018, în termenul prevăzut de lege, Hacina Eleonora a declarat recurs, solicitând casarea

deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2018 cu restituirea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

În motivarea recursului, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele judecătorești ierarhic inferioare, recurenta și-a manifestat dezacordul cu decizia Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2018, indicând că instanța de apel a admis suma de 15000 lei, fără a prezenta vreun calcul, precum și temeiul legal în acest sens. La fel, recurenta a invocat că instanța de apel nu a motivat cauza pentru care neexecutarea hotărârii judecătorești din 31 martie 2008 iar fi imputabilă.

La 29 mai 2018, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2018, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 20 septembrie 2017.

În motivarea recursului recurenta a indicat că instanța de apel a interpretat în mod eronat legea, a apreciat arbitrar probele, fără să țină cont de faptul că neexecutarea hotărârii Judecătoriei Orhei din 31 martie 2008 a constituit o dată obiect de examinare de către instanța de judecată.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Având în vedere că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa părților la 21 aprilie 2018 (f.d. 253, vol I), cât și faptul că la materialele cauzei lipsesc careva probe ce ar demonstra momentul comunicării acesteia, recursul Ministerului Justiției al Republicii Moldova se consideră declarat în termen.

În acest sens CtEDO a admis faptul că instituirea unor termene pentru sesizarea instanței este o cale de realizarea a unei bune administrări a justiției, cu condiția ca impunerea acestora să nu lezeze dreptul de acces la justiție în substanța sa. De aceea, Curtea a constatat că impunerea unui termen de recurs care să curgă de la data pronunțării hotărârii, pe care părțile nu o cunosc întotdeauna, și de la data depunerii hotărârii la grefa instanței care a pronunțat-o este dovada unui formalism excesiv care a condus la anularea, în substanță, a posibilității reclamantului de a sesiza o instanță (*cauza Agatianos vs. Grecia*).

La 14 iunie 2018, Hacina Eleonora a depus referință la recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, solicitând respingerea recursului din motiv că a fost depus înafara termenului legal și fără a fi indicate temeiurile legale în acest sens.

Examinând temeiurile recursurilor, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a RM consideră că recursurile sunt inadmisibile din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea

esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC RM.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Hacina Eleonora și Ministerul Justiției al Republicii Moldova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurenții nu au invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei contestate, ci au formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Prin urmare, argumentele recursurilor nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a actului judecătoresc recurat.

Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin.(4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC. Din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a

admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (*hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016*).

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Hacina Eleonora și Ministerul Justiției al Republicii Moldova ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursurile declarate de Hacina Eleonora și Ministerul Justiției al Republicii Moldova se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului

Ion Druță

Judecătorii

Luiza Gafton

Victor Burduh